

Chovateľom dojníc bude rozdelených 33 miliónov eur

Od začiatku mliečnej krízy Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora spolu so Slovenským zväzom prvovýrobcov mlieka a Slovenským mliekarenským zväzom rokovala a aktívne hľadala riešenia, ktoré pomôžu chovateľom dojníc na Slovensku.

O vážnosti situácie hovorili zástupcovia samosprávy niekoľkokrát s rezortnou ministerkou Gabrielou Matečnou a výsledkom je poskytnutie finančného balíka pre sektor na jeho záchranu. Bez týchto rokovaní by pomoc neprišla. Celkový objem finančných prostriedkov bude 33 mil. eur. Vážnosť situácie v sektore mlieka si uvedomuje aj vláda SR, keď premiér Robert Fico na tlačovej besede, konanej v pondelok 4. júla 2016 v popoludňajších hodinách na ministerstve pôdohospodárstva zdôraznil, že mlieko má veľký význam a je to dôležitá komodita pre Slovensko. Zároveň premiér poďakoval ministerke pôdohospodárstva za jej aktívny prístup a ministrom financií za ústretový postoj pri hľadaní riešenia.

Prebytky mlieka

V roku 2016 sa produkcia mlieka v Európe medziročne zvýšila o 3,7 mld. litrov mlieka. Pretlak mlieka na trhu spôsobil prudký pokles nákupných cien. Zvýšenie produkcie mlieka bolo spôsobené viacerými faktormi. Po zrušení mliečnych kvót niektoré členské štáty výrazne zvýšili výrobu mlieka (často išlo o navýšenie produkcie o množstvo vyššie, ako je celoslovenská ročná produkcia mlieka), čo spolu s Ruským embargom a stratou regulácie sektora viedlo k výraznej nestabilite medzi produkciou a spotrebou. Nákupné ceny mlieka sú v členských krajinách rôzne, na Slovensku sú však dlhodobo nákupné ceny mlieka pod výrobné náklady. Mnohí producenti mlieka v súčasnosti predávajú surové kravské mlieko v priemere za 22 centov za kilogram. Takáto situácia prirodzene vedie k zmenám, a tak postupne dochádza k znižovaniu stavov dojníc. Podľa dostupných údajov z Centrálnnej evidencie hospodárskych zvierat je už dnes o osem tisíc dojníc na Slovensku menej, ako tomu bolo v rovnakom období minulého roka. Z dôvodu neistoty pri prieskumoch až tretina

chovateľov uviedla, že uvažuje s ukončením chovu dojníc. Situácia je krízová a „nájdené“ finančné prostriedky 30 mil. eur z rezortu financií a 3 mil. eur z rezortu pôdohospodárstva chovateľom dojníc určite pomôžu.

Poskytnutie platieb za služby

Finančné prostriedky do sektoru mlieka však nepôjdu nesystémovo. Poľnohospodári budú poskytovať údaje na základe zmluvy Plemenárskym službám SR, štátnemu podniku. Pôjde o údaje, ktoré sa týkajú produkčných a reprodukčných ukazovateľov, ale aj ekonomiky chovu dojníc. Tieto údaje budú podľa ministerky pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Gabriely Matečnej slúžiť na prípravu systémových opatrení pre rok 2017 a nasledujúce obdobie, aby sa predišlo nesystémovým krokom v budúcnosti. O systémových krokoch začali rokovať predseda SPPK Milan Semančík, predseda Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka Alexander Pastorek a prezident Slovenského mliekarenskeho zväzu Stanislav Voskár s vedením rezortného ministerstva. Výsledkom rokovaní je verejný prísľub generálneho riaditeľa sekcie poľnohospodárstva Štefana Rybu, že žiadny chov dojníc z podpory nevypadne. Systém podpory je nastavený tak, aby nedošlo k neoprávnenej štátnej pomoci a aby boli finančné prostriedky účelne využité.

Kedy bude poskytnutá podpora?

Finančné prostriedky, podľa slov rezortnej ministerky, budú vyplatené do 1 až 1,5 mesiaca, avšak najskôr musia byť k dispozícii vyplnené zmluvy od poľnohospodárskych subjektov. Najskôr teda dôjde k presunu finančných prostriedkov z ministerstva financií na rezort pôdohospodárstva a štátny podnik bude posilať zmluvy chovateľom dojníc na základe údajov dostupných v Centrálnej evidencii hospodárskych zvierat. Chovatelia budú mať teda k dispozícii finančné prostriedky, ktoré využijú podľa svojich priorit, ale je veľmi dôležitá skutočnosť, že od roku 2017 ministerstvo zavedie systémové opatrenia a bude využívať aj schémy notifikovanej štátnej pomoci. Počas tohto leta sa očakáva aj návrh riešení z Európskej komisie, ktoré predstaví eurokomisár Hoganom.

